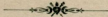

مكة أبو الضياء

١٦ رجب سنة

ذی القعدة ١٣١٣

جزء ٥٥ : عدد

آژانس هاواس

غزته اوقویانلرک جله سی بو عنوانی علی الدوام هرگون گورمکده در . وظیفه سیده — آبونه صورتیه تلغرافامه تبلیغندن عبارت اولق اوزره — هرکسک معلومیدر . فقط بو عنوان نه وقت ظهور ایتمش ، نصل شهرت بولمش ، نه صورتله بو قدر انتشار ایتمش ؛ باخصوص الیوم نه شکل آلمشدر ؛ بورالریته غزته اوقویانلرک بلیکیده یوز بیگده بری واقف دکلدر . بو عدم وقوف ایسه یالکز بزلره عائد دکل ، هر قومه شاملدر .

بعض جوال فکرلر اولورکه وسیله اشتغال تحری ایدرکن — آن غیر منقسمده چاقوب کوزدن نهان اولان شمشک کی — سحاب تخیل ایچنده روشنائی بخش نگاه ابتصار اوله جق بر بارقه ذهنیه سایه سنده او آنه قدر موهوماتدن اولان بر لازمه ، او آندن اعتبار آ بر شکل حقیقت ویرمه موفق اولورلر .

ایشته بوگونکی کونده اقوام مدنیه آرمسند آلتمش یاشنی احراز ایتمش نه قدر آدم و آرسه جله سندن بر سنه دها یاشلی اولان هاواس آجانتسه سنه اوله بر بارقه ذهنیه ، بدرقه احداث اولمشدر :

پارسی موسیو هاواس اسمنده بر مترجم ۱۸۳۵ سنه میلادیه سنده پارسده (ژان ژاق روسو) سوقاغنده — اجنبی غزته لرینک مقالات مهمه سیاسیه لرینی

ترجمیه مخصوص - بر اداره تأسیس ایدرک . پارس غزته لرله سفارتله آبونه
 طریقله انگلیز، آلمان، ایتالیان، اسپانیول و روس غزته لرندن ترجمه ایلدیگی
 بندلری توزیعیه مباشرت ایلدی. اوتاریخده فرانسزلر و خصوصیه پارسلیلر وقایع -
 اجنبیه اوقدر اهمیت ویرمدکلرندن، تأسیس ایتدیگی اداره خاندن مأمول ایتدیگی
 درجهده بارلاق بر نتیجه ادراکنه موفق اوله میان موسیو هاواس ۱۸۴۰ سنه سنده
 یالکز موسم صیفه مخصوص و پارس ایله لوندره و بروکسل آره سنده اطاره پیغام
 ایتک اوزره بر [کوگرچین پوسته سی] احداث ایلدی که بوسایهده صاحبین لوندره
 و بروکسلدن کوگرچینلرک جناح سرعتنه تودیع اولان حوادث . اوگله دن صکره
 پارسده شایع اولغه باشلادی . چونکه کوگرچینلر لوندره دن پارسه ۶ و بروکسلدن
 ۴ ساعتده گیلورلردی .

زیرا او تاریخده سیاله برقیه تلغرافه بدل . هوائی تلغراف دینلان اشارتله
 تعاطی پیغام ایدیلور و فقط سیسلی هوالرده بو واسطه ایله اخبار و استخبار ممکن
 اوله مدیغندن، بعضاً بر قاج کونلر مخبره سکتهدار اولوردی . بناء علیه موسیو
 هواسک کوگرچین پوسته سی او زمانه گوره بر کشف فوق العاده یرینی طوتدی .

موسیو هاواس مؤخرأ شمد و فرله الیقتریق تلغرافندن استفاده ایله توسیع
 دائرة امور ایلش و ۱۸۵۰ ده اوغلی هاواسی استخلاف ایتدیگی زمان آجاسته،
 اروپا ممالکنک هان عموم پای تختلرنده مخبر مخصوصلر بولندیرمه و بوسایهده
 خصوصات مالیه و تجاریه دن مشتریلرینه، ایشلرینه یرایه حق قدر مکمل معلومات
 اعطاسنه موفق اولمش ایدی .

۱۸۵۶ ده آژانس هاواس [بولیه] نامنده کی اعلان شرکتیه عقد مشارکت
 ایتدیگندن فرانسه ولایاتده نشر اولان غزته لرک ال ماملرندن یوزدن زیاده سنه،
 ارسال ایده جکلری حوادث مقابلنده غزته لرینک اوچنچی و دردنجی صحیفه لرینه
 بر قاج اعلان درج ایتدیرمک تکلیفنده بولغشدی . طبیعی بو تکلیف قبول
 اولدی . ایشه بو تاریخدن اعتباراً آژانس هاواس دائرة اخباراتی توسیع
 ایلدیگندن اهمیت و قدرتیده او نسبتده توسع ایتکه باشلادی . پای تختلرده کی

مأمور لرندن ماعدا اوروپا و آمریقا نك مهم بندرگاهلرنده . فرانسه نك لوا و قضا
مركزلرينك كافه سنده برر مخابر اتخاذا ایلدی .

وقتیله آژانس هاواسك پارسده کی اداره خانه سنده مستخدم بولنان (رویتر)
نامنده برانگلیز ، هاواس آجانته سنك زمان كچدكجه فوق الغایه وسعت پیدا ایده جگنی
معاملاتك آلمش اولدینی طور ترقیدن استدلال ایله خدمتی ترك ایدرك لوندرده
کندی نامنه بر آجانته تأسیس ایلش ایدی . عینله آلمانیاده دخی (وولف)
اسمنده بر آجانته دها ظهور ایتش ایدی . بناءً علیه بو تاریخده هاواس آجانته سی
ذکر اولنان (رویتر) و (وولف) آجانتهلرله برلشمگی موافق مصلحت بولدینی
گبی بو آجانتلر دخی هاواس گبی جهان مدینتسك اکثر بلادینی دائرةً معاملاتنه
آلمش اولان بر اداره ایله اتحادی منفعتلرینه مطابق گوردکلرندن عقد مشارکت
ایلدیلر .

بوندن صگره آژانس هاواس ، آجانته نك پارس شعبه سنه عائد سیار مخابرلر
بولندیرمغهده لزوم گورمشدركه ، بونلر دنیاك هر نرسمسنده بر محاربه ظهور
ایده جك اولورسه درحال سوق اولورلر . واردولری تعقیب ایله وقایع حربیه
اوزرینه بیدری معلومات ویرلر . حتی بومأمورلردن بری (تونکن) محاربه لرینك
برنده تلف اولشدر .

ایکنجی هاواس ۱۸۷۳ ده اداره دن چکلمکله یرینی الیوم آجانته نك مدیری
بولنان موسیو (لوبه ی) یه ترك ایلدی . (لوبه ی) ایشه مباشرتیه برابر آجانته نك
مخابره و آبونه معامله لرینجه بر چوق تعدیلات و تبدلات اجرا ایتمشدركه ، بونلر
تجاربله مؤید اولان تصورات معقولانندن بولدینی جهتله شرکتك منافعی
خیلیدن خیلی توسیع ایلشدر . بوگون آژانس هاواس ، شهری بر بدل جزوی
و یا خود کندوسنه ترك ایدیلان حق اعلان مقابلنده مشتریسی اولان ولایات
غزته لرینه سیاسی بندلردن ماعدا پارسده و خارجدکی وقایع و حادثاتك كافه سی
حقنده معلومات و تجارت و بورسده معاملاتی اوزرینه ارشادات و حتی حق نشرینی
اصحاب قلدن اشترا ایلدیگی رومانلرله ادبیاته دائر مقالات گوندرمکده در . بناءً علیه

بو کون ولایت مطبعہ جیلرندن بری همان ہیج بر مخابر مخصوص استخدامہ ویا محررہ محتاج اولمفسزین یومی وقوعات محلّیہ دائر یالکیز بر بند یازہرق آژانس هاواس سایہ سندنہ غزنہ چیقارہ بیلور . حتی آژانس هاواس پارسدن ۴۰۰ کیلومترو مسافہدہ بولنان شہرلردہ کی آہونہ لرینہ اعطا ایدہ جگی حوادتی - آرزو ایدرلرسہ - تحریر آ دگل (قلیشہ) یعنی بعد الترتیب ستون شکلندہ اصاغہ اولنمش قالب صورتندہ کونددر . و بناء علیہ بر مطبعہ جی بو صورتلہ ترتیب کلفتندہ آزادہ بولنہرق طوغریدن طوغریہ قالبی ماکنہیہ آتوب غزنہ سنی تمثیلہ مباشرت ایدر .

آژانس هاواس بو قیشہ لری بعد الظہر ساعت آلتی ایلہ یدی آرسندہ ترتیب واصاغہ ایلدیگندن . پارسدن ساعت ۸ ایلہ ۹ آرسندہ حرکت ایدن قاطارلرہ تودیع ایلر . مثلاً پارسدن ۳۳۲ کیلومترو مسافہدہ بولنان (بو آتیہ) شہرینہ بو قالیلر بعد نصف اللیل ۲ بجق دہ واصل اولورکہ ایرتسی کونی نشر اولنہجق بر غزنہ نث دستگاہ طبعہ وضع اولنہجی زمان دیمکدر . مطبعہ جیلر ہفتہ نہایتندہ تراکم ایدن بو قالب لری صندوقلرہ آختہیہ اعادہ ایدرلر . اورادہ تکرار اذابہ ایلہ علی الدوام ترتیبہ استعمال ایدیلور .

آژانس هاواسک فرانسه نث یگر می بیوک شہرندہ ایکنجی درجہدہ آختہ لری واردز . بو آختہ لر بولندقلری شہرلردن وحوالیسندن اطلاع ایلدکلری معلومات ایلہ پارسدہ غزنہ لری ایچون طوبلادقلری اعلانلری پارس مرکز آختہ سنہ ایصال ایدرلر . مقابلندہدہ مرکز آختہ سندن تجارتہ . بورسہ و سیاسیاتہ دائر الدقلری معلوماتی ، محلی بانگر و تاجرلرینہ صاتہرق ، پارس آختہ سنہ ذرہجہ بار اولمفسزین یکینورلر .

بالادہ بیان ایتدیگمز وجہلہ آژانس هاواسک فرانسه لوا وقضا مرکز لرندہ آبروجہ برر مخابری بولنورکہ ، بولنردہ اکثریت اوزرہ غزنہ جیلردر .

آژانس هاواسک ممالک اجنبیہدہ کی معاملاتق فرانسدہ کینہ مشاہدہر . اورالردہدہ ایکنجی مرتبہدہ آختہ لر تأسیس ایتش و آلمانیاہدہ کی (وولف) ایلہ انگلترہدہ کی (رویتر) شرکتلرلہ اولان مناسباتی توسیع ایلشددر . بناء علیہ ممالک

اجنبیه دن آلدینی معلومات مقابله کنه وسیده آنره یارس حوادی تبایغ ایله .
 کلدیگندن ، بوسایهده مصارفی یوزده الی مرتبه سنده تهوین ایتمش بولنور .
 آژانس روترایله آژانس وولفک معاملات عمومیه لریده آژانس هاواسه
 مشاهد . آنلرلده بیوک شهرلرده ایکنجی درجه آجنته لری و اداره مرکز لرنده
 مخبر مخصوصاری وارد . بو صورتله مثلاً اسقوجیاده ایدیبورغ شهرنده وقوعه
 کلش برحادثه ، بو شهرده کی آجنته طرفدن لوندره مرکز آجنته سنه اخبار ایدیلاور .
 اورادن اولا لوندره آجنته سنک مشارکت ایلدیگی اوروپا و آمریقا آجنته لرینه ،
 صکرده لوندره وولایات آبونه لرینه تلغراف چکیلور .

دیگر ممالکده کی آجنته لرده عینی لوندره آجنته سی گبی حرکت ایدرلر . بناء علیه
 قبل الظهر ساعت طقوزده ایدیبورغده حادث اولان بر وقعه ، اوکله وقتی اوروپا
 و آمریقانک مهم شهرلرینک کافه سنده شایع اولور .

اوروپا اتحاد تلغراف تعرفه سی سار قطعله نسبتله اوجوزدر . حال بوکه
 جنوبی آمریقاده (بولیویا) جمهوریتنه اون کلهک بر تلغراف نامه دن ۲۹۵ فراق
 و اون کلهی تجاوز ایدن هر بر کله ایچون ۲۹ فراق الی سانتیم اجرت آنور .
 بو فاحش اجرت آژانس هاواسی تلغراف مخبراتی ساده لشدیرمک ایچون ،
 غایت مکمل بر لغت ترتیه مجبور و موفق ایتمشدر . مثلاً (یوسف) اسمی تلغراف
 مخبر اتنده استعمال ایدیلان سکر لساندن هر برنده متعارف اولان املاسیله
 یازیلورسه بشقه بر معنی افاده ایدر . بوندن بشقه درت رقعی بر عدد ، ۴۰ کلهک
 بر تلغراف نامه شکلی آلور .

آژانس هاواس هر گون جنوبی آمریقاده (بونه تیس - آرس) شهری
 آجنته سنه یارس بؤرسه سی معاملاتنه دار معلومات اعطا ایدر . (لابلاتا) جمهوریتیه
 فرانسه بیننده تعاطی ایدیله جک مخبراتک اون کله سنندن ۱۹۵ فراق و آبروجه
 هر بر کله دن ۱۹ فراق الی سانتیم آنور . بو اون کلهک اوچی عنوان ایله
 امضایه کیدر . متباقی ۷ کلهک دردیله آژانس هاواس اولا بؤرسه معاملاتک
 اجمالی ، ثانیاً اسهام عمومیه دن الک مهملرینک اوگونکی حالی ، ثالثاً تجارت

بؤرسه سنك قيمت اموالى . رابعاً امتعه تجاريه نك پيايه كوره رايج احوالى حقنده معلومات مكمله ويرر . فضله قالان ديگر اوچ كله ي وجه آتى اوزده استعمال ايلر : پارسده بر چوق بانگر و تاجر واردكه هر گون بؤنه نؤس - آيرس ده كي شريك و مخبر لريله مخبريه مجبوردر . آژانس هاواس بونلر ايچون اوچ درت يوز كله ي حاوى بر جدول ترتيب ايتمشدر . و تاجر لرله بانگر لرده معاملات روز مره لر ينك ايجابانه كوره بو اوچ درت يوز كله ي هر بر ينك حذاسنه برر تلغرافنامه ترتيب و تحرير ايتمشدر . بو جدولك بر نسخهي بانگر لوك مخبر لر ينه و يالكر كله لرى حاوى اولان بر ديگر نسخهيده آژانس هاواسك بؤنه نؤس - آيرس آجته سنه گوندريلور . بناء عليه بو بانگر لردن برى بؤنه نؤس - آيرسه بر تلغراف چككم استينجه ، او تلغرافي افاده ايدن كله ي و يا كله لرى آجته يه گوندرير . اوده كندي تلغرافنامه سته علاوه بؤنه نؤس - آيرسه چكر . اورا آجانه سيده ذكر اولسان كله لوك هانكي بانگر و يا تاجره مخصوص لغات مرتبه دن اولديغنى بيلديكي جهتله عائد اولديغى محله ايصال ايدر . آژانس هاواس بومعاملاتنده كله باشه ۵۰ فراق آلور . بوصورتله هم كندوسى اجرتى ثلثان نسبتده تخفيف ايتمش اولور ؛ همده تاجر و يا بانگر بر ايكي يوز فراقه مقابل ايتمش بش فراقله ايشنى گورمش بولور . اليوم آژانس هاواس ۸,۵۰۰,۰۰۰ فراق سرمايه لى و هر برى بش يوز فراقلق ۱۷,۰۰۰ حصه دن مركب بر شركتدر . اصحاب اشتراك هر سنه تموزده پارسده اجتماع ايدر . فقط بو مجلسده بولنه يلك لا اقل ۱۵ حصه صاحبي اولقله مشروطدر .

شركتك امورى لا اقل ۲۵ حصه ي حاز ۳ دن اون بشه قدر حصه داراندىن مركب بر مجلس اداره معرفتيله رؤيت اولور . ايديلان تمتع سنو ينك يوزده ۷ بخي مجلس اداره اعضاسنه ، ديگر يدي بخي ديركتوره و متباقى يوزده سكسان بشي ده حصه دارانه اعطا ايديلور .

(غراند آنسكلوبدى)

توفيق ضيا

